

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:		Prețul inserțiunilor:	Corespondințele sînt a se adresa redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr.	pe $\frac{1}{2}$ an . . . 2 „ 50 „	Pentru publicațiunilor oficioase, concurse, edict etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin pînă la 150 cuvinte 3 fl., pînă la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.	
„ România și străinătate pe an . . . 14 franci	pe $\frac{1}{2}$ an . . . 7 „		

PARTEA OFICIALĂ.

Pe baza decisului consistorial ddto 11. Aprilie a. c. Nr. 1033. B. învățătorul *Pavel Vitian* din Slatina, protopresbiteratul Bisericii-Albe s'a chirotonit Joi în 18. l. c. întru diacon, eară erî în 20. l. c. întru presbiter, și s'a așezat de administrator parochial în *Bogodîniș*, ppviteratul Bisericii-Albe.

PARTEA NEOFICIALĂ.

Ceva despre cultul bisericii ortodoxe.

(Urmare.)

Dupăce am tractat despre oficiile ierarchice, e de interes a scîi: dacă îndată la început existau anumite haine preoțesci sau nu. Dacă ne reamintim că biserica creștină dintru început a fost prigonită din toate părțile, ear ceice ar fi purtat o haină deosebită de ceialaltî ar fi fost ușor cunoscuți ca făcînd parte din o lege străină; ba chiar și adunările lor creștinii cei dintăiu erau siliți, tocmai pentruca să nu fie surprinși de dușmani, a le ținea în locuri cu totul ascunse; considerănd apoi că preoții nu formau o castă: e ușor de înțeles că pentru cler nu există un port deosebit de cel de rînd. Ear vestmintele de rînd în orient sînt o haină lungă și pe deasupra o manta. Aceste haine le purtau apostolii și învățăceii lor nu numai la început, ci pînă în veacul al 2. și al 3. Unii voiau să ducă o vieată mai riguroasă, și atunci îmbrăcau mantaua filosofică, care era ceva ordinaru. Așa istorisesc Eusebie¹⁾ despre Heracla, presbiter și mai târziu episcop în Alexandria, că a depus îmbrăcămintea de rînd și a îmbrăcat mantaua filosofică. Dacă ar fi existat un habit propriu preoțesc, atunci Heracla nu s'ar fi putut abate dela aceasta, și chiar în Alexandria. — Ba noi vedem că încă în veacul al 9. un scriitoru apusan²⁾

istorisesc, cum hainele preoțesci abia pe incetul au ajuns la o atare podoabă și, că pe timpul sêu sînt preoți în orient, care citesc liturgia în hainele de rînd, precum de regulă se întempla aceasta pe timpul apostolilor.

Sub Constantin cel Mare însă biserica iese din catacombe, religiunea creștină se decretează ca religiune de stat, cultul părăsesce formele sale simple, starea preoțescă devine un factor insemnat. Astieiu ne istorisesc Eusebie,³⁾ că el a ținut o cuvîntare către episcopii adunați și-i laudă *ca pe unii ce sînt îmbrăcați cu o haină lungă, împodobită cu coroana gloriei dumnezeesci, unși cu oleiul sânt și îmbrăcați cu haina preoțescă a Spiritului sânt. Teodoret⁴⁾ spune că Constantin cel Mare a dăruit lui Macarie, episcopului din Ierusalim, o haină lungă țesută cu aur, ca la botez să o îmbrace. Introducîndu-se habitul preoțesc în comunele mai insemnate, celelalte le-au imitat și țin la el cu cea mai mare rigoare. Așa se istorisesc că Eustatie, episcopul Sebastiei, pentrucă voise a îmbrăca mantaua filosofică, e depus de însuși tatăl sêu, Eulaliu, episcopul Cesarei, din scaunul episcopesc sub cuvîntul, că el poartă o haină ce nu se porivesce cu starea preoțescă¹⁾.*

Vedem așadar că se satorisesc deja un habit propriu preoțesc, deși forma lui nu e cunoscută mai deaproape; ba chiar nici singuraticile biserici nu se înțelegeau în privința lui.

Episcopii, fără îndoială vor fi avut cele mai pompoase haine. Ele sînt: a) o haină lungă numită *steicharion* (dela *steicho* âmbliu incet) era de pânză albă, câte odată chiar din lână pînă la pămînt de lungă și împodobită cu bande roșii. Haina aceasta o purtau episcopii, presbiterii și diaconii când slujau²⁾, și adecă

¹⁾ H. E. lib. 10. cap. 4.

²⁾ H. E. lib. 2. cap. 27.

³⁾ Socrate H. E. lib. 2. cap. 43.

⁴⁾ Constitut. apost. lib. 7. cap. 49.

¹⁾ H. E. lib. cap. 19.

²⁾ Walafrid Strabo l. c. cap. 9. și 13.

după Grigorie Nazianzeanul deja în veacul al 4. Ea se încingea peste coapse cu un *briu* și pe deasupra venia *epitrahirul*, ale cărui amendoaue capete ajungeau până peste genunchi. Peste haina aceasta se purta o *manta rotundă* (*fenol, felon*), care era dinapoi și dinainte cusută, ajungea dinainte până pela pantece, ear dinapoi era ceva mai lungă. Mai târziu se împodobesce cu multe cruci, de aceea și numirea *polistavrion*. Peste mantaua aceasta vine *omoforul* (umărariu dela omos = umăr și *foréo* = purta), un briu lung de lână, împodobit cu o cruce, spânzura dinainte și dinapoi până la genunchi; *epigonatiul* (genunchieriu, dela *epi* = pe, *gony* = genunche) e făcut din pănură în formă quadrată atirnat de briu, și împodobit cu o cruce sau cu icoana Mântuitoriu-lui sau cu alte figuri; în urmă se îmbrăcau pe mâni până pela coate *mănecarele* (în cărțile bisericesci rucavițe dela ruca = mână). Despre toate aceste ornate avem unele date istorice abia din veacul al 4. Nu se amintesc însă: coroana, inelul nici cărja arhierască. Despre cea din urmă vorbește Grigorie Nazianzeanul¹⁾ zicând, că sunt două feluri de băte: unele pe cari ne răzimăm, altele pentru păstori și învățători spre a ținea turma cuvântătoare pe calea adevărului. El vorbește însă aici de oficiul păstoresc și cel învățătoresc. Altcum nu e eschisă posibilitatea, că unui episcopii pentru bătrânețele lor să fi purtat băte pe cari se răzima, deoarece la cultul dumnezeesc toți stăteau.

Despre habitul patriarchului în biserica veche nu aflăm nici o urmă istorică și se vede că abia mai târziu împărații bizantini i-au înzestrat cu ornate foarte pompoase; ceace e cu atât mai verosimil, deoarece chiar curtea patriarchală se organizează cu oficianți ca cea împărătească.

Pesbiterii au același habit ca și episcopii afară de omofor și epigonatiu; în loc însă au ei *orar*²⁾ (oro = a se ruga), un briu lat pus pe umărul stâng.

Tot acesta era și portul diaconilor numai mantaua peste haina cea lungă lipsia.

(Va urma.)

Din popor.

Producte poetice poporane putem observa adeseori cum plutesc pe paginile ziurelor, revistelor și cărților mai mari și mai mărunte: dela „Magnum Etymologicum Romaniae“ începând și până jos la „Foilete“ ziurelor politice nu odată ni-se prezintă diversele forme ale literaturii noastre poporane — povești, proverbe, zicături, gâciturii, descântece, bocete, colinde, balade, hore, strigături, doine...

Câte produse necunoscute și desconsiderate cu totul și pretutindenea atât amar de secolii!

Astăzi? voioși trebuie să fim toți câți ținem cu tărie la limba noastră, că starea aceea veche deplo-

¹⁾ Oratio 42.

²⁾ Crizostom în liturgie.

rabilă încetează pe toată ziua tot mai mult. Autoritățile literare, fie-care în felul său, au scos mereu la lumină însemnătatea acelei literaturii odinioară așa de umilite și au produs în literatura cultă *curentul poporan*, o tendință bine chibzuită de a scrie într-o limbă întemeiată pe graiul poporan român, o tendință, care nici nu s'ar putea altfelu, la unii scriitori mai junii se preface într'un stil demonstrativ poporan, întocmai cum aveam odată scriitori demonstrativ latinizători.

Sunt încredințat, că domnii cetitori, care m'au urmat până aici, nu vor adormi, dacă le voiu înșira în generalități și pe sărite câte-va din frazele literaturii române, ca să vedem, pe lângă altele, și convingerea și însuflețirea, cu care își pun gândirile pe hârtie, de câte ori se ocupă de literatura română poporană.

Poetul, care prin colecțiunea sa de „Poezii populare ale Românilor“ și prin scrierile sale a contribuit mai mult la pornirea curentului poporan, Alexandri, scrie la 1852. poeticele vorbe: „Comori neprețuite de simțiri duiosase, de idei înalte, de notițe istorice, de crezări superstițioase, de datini strămoșesci și mai cu seamă de frumseți poetice pline de originalitate și fără seamen în literaturile streine, poeziile noastre poporale compun o avere națională, demnă de a fi scoasă la lumină ca un titlu de glorie pentru nația Română“.

Cătră sfârșitul acestei introduceri, poetul ni-a mai spus un adevăr, care probabil va mai avea valoare multă vreme, și adică: „Toate aceste poezii, fără dată sigură, și fără nume de autori, sunt ascunse de secolii întregi, ca nisce pietri scumpe în sinul poporului. *Ele sunt espuse a se pierde; prin urmare e o sântă datorie a le căuta și a le feri de noeanul timpului și al uitării*“.

Dl Odobescu, autoritate academiciană, zice: „Poezia populară... păstrează cu sântenie tradițiunile și legendele vechi, care aduc aminte fiilor vitejiele și suferințele părinților. Mai colorată, decât cronicile, ea ne înfățișează cu fețe mai vii și mai felurite vieța vremurilor trecute, și ne pătrunde inima cu toate simțirile ce au încercat o națiune în frământările sale“.

În timpul mai nou, la anul 1885. și în limba sa, cam declamatorică, dl Ar. Densușanu serie următoarele: „Această literatură (populară) este de o extremă importanță nu numai ca *oglinza geniului*, ca atestatul de nobleță spirituală a Poporului-Român, ci totodată și ca *fond*, ca *sorgent pururea viu și împede*, din care trebuie să se adape literatura înaltă, cu deosebire poezia. În ea se exprimă geniul, caracterul, credințele, datinile, bucuriile și suferințele, în scurt toată vieța internă și esternă a unui popor“.

Cu doi ani mai nainte, la 1883. apare cercetarea dlui Dr. M. Gaster: „Literatura populară română“ Domnul Gaster în vrednica sa carte zice și următoarele: „... vieța poporului... se oglindește

curat numai în aceea ce e produsul lui, provenind adesea dela izvoare streine, multiple, absorbite și asimilate. Luând de aci o trăsură luminoasă, de acolo a doua și așa mai departe, ajungem a ne forma un centru luminos asupra originii și dezvoltării literaturii populare, care răvarsă apoi lumina sa și asupra altor părți întunecoase, desvelindu-ne, ca se zice așa, tot mecanismul fantaziei poporului: ne arată cum și pentru-ce se bucură și pentru-ce plânge poporul, cum el își zugrăvește eroii rezboaelor, eroii credinței, eroii înțelepciunii“.

* * *

Probele înșirate până aici, care pot fi ușor înmulțite, ne mai explică în parte și activitatea contimpuranilor noștri întru a aduna de prin deosebitelile părți ale țerilor produsele fantaziei țeranului român: o activitate, fără îndoială, foarte laudabilă.

Sunt însă două împrejurări, asupra cărora am să stăruiesc prin rândurile de față, — și sper să stăruiesc nu numai cu vorba, ci la timpul seu și cu fapta. Aceste împrejurări ar fi:

Antălu: Productele, de care vorbim, se publică prea risipite în ziarele de tot soiul atât dincolo cât și dincoace de Carpați, și câtă vreme vor sta risipite, n'au să ne aducă folosul în măsura cuvenită. Și

Al doilea și mai ales: Ele nu se adună din toate locurile locuite de Români, — o treabă ce ar putea s'o facă fără cheltueli învățătorimea dela sate: înțeleg aici învățătorimea toată sau măcar în cea mai mare parte. Dascăli singuratici lucrează deja cu mai multă sau mai puțină reușită.

Căci se nu se peardă din vedere un ce foarte important în cazul prezent: *cu cât se respândesc mai mult gustul de citire la popor, și cu cât se înființează mai dese coruri de plugari, cum există tocmai aici în Bănat mai numeroase, cu atât mai tare se răresc cântecile originale poporane, ear țeranii și țerancele încep a se îndeletnici cu cântece de origine literară, unele mai schimbate, altele păstrate fidel deajuns.*

N'o afirm aceasta dela mine. Și că se nu alerg la cutare filosof strein, eată ce ne spune un tiner și bun scriitoriu român despre civilizațiunea în raport cu poezia poporană:

„În țerile“, zice dl G. I. Ionescu-Gion pe urmele unor renumiți autori, „în țerile în care civilizațiunea a pătruns în toate clasele națiunii, poezia populară dispăre cu timpul. Întreg poporul profită de poezia scrisă. Acolo însă, unde poporul a ramas mai departe de așa numita civilizațiune a orașelor, puțin priincioasă poeziilor populare, acolo inspirațiunile Muzei populare au trăit mai multă vreme, și au fost totdeauna mai bogate, mai poetice, mai colorate. Literaturele populare ale Sicilianilor, Napolitanilor, Provensalilor (Franța de sud), Rușilor, și mai cu deosebire ale Sârbilor, Bulgarilor și Românilor sunt cu mult mai bogate decât literaturile populare ale celorlalte națiuni, întâiu pentru-că mai

poetic este geniul lor, și al doilea pentru-că foarte târziu avură literatură scrisă“.

Atât dl Gion.

La rândul meu merg mai încolo și ve servesc din mulțimea considerabilă de cântece poporale vre-o câte-va, ce mi-s'au pus de curând la dispoziție ca adunate din comunele învecinate Caransebeșului. Sunt proaste versurile aceste, dar într'unele priviri cred că sunt instructive. Și chiar dacă nu vor fi până acum pe deplin asimilate unei mase mari de popor, totuș e sigur că le cântă țeranii și cei știutori de ceva carte, și cei neștiutori, uneori satul întreg. Cât pentru izvorul lor, ele nu pot fi scoase decât: sau din corurile menționate deja, sau din culegerea de versuri bune și mai multe rele cu numele „Dorul“, sau une-orî, după cum mi-se spune, dela militari „opșitari“, care le învață la orașe și întorcându-se dela miliție le propagă în satul lor drept cântece de perfecție orășănească. Cu o vorbă: sub influința școlilor de multe soiuri se ivesc cântecele acelea, care pare că ar vrea să înlătore poeziile cele veritabile din popor.

Asemenea cântece — cântece de *cârpeală* am putea zice — sunt pentru exemplu:

„Eată vremea ne desparte,
Să te ved nu mai gândesc,
Moartea mea nu e departe,
Cu suspine îți vestesc“.

Sau:

„Căutatura ei cea blândă
Dragostea imi recomandă (!)
Glasul ei cel ângeresc
Vorbele le înmulțesc“.

Sau alta, care începe binișor:

„Plecaî seara io la tine;
Smintîi calca, vai de mine,
Nimerîi la altă casă,
La mândruță mai frumoasă,
Cu sprincene îmbinate,
Ce dau junghiuri necurmăte,
Și cu ochii luminați,
Ce săgeată la ficăți!...
Trupul ei cel mijlocin,
Mă face la ea să vin,
Fața ei cea frumoșea
Din fire mă scotea.

Sau alta, pare că aduce nu puțin cu versurile din „Lira mea“:

„Toată ziua la ea gândesc
Noaptea 'n vis cu ea vorbesc,
Pare că mă 'nbrațișează,
Lângă mine se așează.

Dar aceasta nu o aflam,
După-ce mă deșteptam,

Aflam numai *conducerere*
Nu dragoste cu plăcere.

Aflam numai suspinare,
Ochilor mei lăcrimare;
Oh, dragoste peritoare,
Că nu ești moștenitoare!

Și barem la tinerețe,
Să nu fii cu două fețe;
Oh, dragoste blăstemată,
Tu ești pe bani cumpărată!“

Tot a „Liră“ :

„Pân' nu știam de iubire,
Io trăiam în fericire;
Dar de când am apucat
Ș'a iubi am învățat,
Ca și ceara mă topesc,
Nici hodină nu găsec,
Toată ziua nu am pace,
Și noaptea rău mi-se face“!..

Pe aceleași urme, dar cu unele locuri mai suferibile:

„Ean ești, mândro, la porțiță,
Să-ți sărut a ta guriță,
Că mi-o fi mândro de-aseară,
Decând io te-aștept afară;
Noaptea 'ntreagă bat la poartă,
Și tu dormi dusă, ca moartă,
Nici c'auzi, și nici că vezi,
Și că sufer, nu me crezi,
Scoală, vezi și te deșteaptă,
Și vezi cine te așteaptă,
Scoală, mândro, haid la mine
Să mă bucur lângă tine,
Că am plâns ș'am suspinat
Decând, mândro, ne-am lăsat, —
Dar io tremur tot la poartă,
Și tu dormi, durmire-ai moartă!“

* * *
Și așa mai departe, tot cântece cântate de simpli țeranți și țerance.

Ca resumat zic: nu se poate nega, și nici că e rușine să negăm, că noi Românii suntem cam depărțitor de timpul, când poporul dela țeară în majoritatea sa se va indeletnici cu cetitul ziarelor și cărților; dar tocmai din acest motiv cel ce se găsec în împrejurări favorabile, prin aceea că vin în imediată atingere cu poporul, să culeagă cât mai des și cât mai multe din produsele fantaziei lui, după putință din toate comunele locuite de Români, și încă păstrându-le în forma cea mai fidelă posibilă — ceea ce astăzi este aproape de sine înțeles.

Ocaziunea de a aduna este cu atât mai potrivită, cu cât, după-cum scriu gazetele, „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“ în sfârșit, după aproape trei decenii de exi-

stență, își întoarce privirea asupra literaturii din cestiune și publică un concurs literar, unde în special se vorbește și despre culegere de poezii populare, basme etc., un bun obicei, care se sperăm că nu și-l va părăsi în curând, bine știind cu toții, că cele mai de valoare Colecțiuni cum sînt: cea de Alexandri, de Pompiliu, de Ispirescu, de Iarnik-Bârseanu, de G. Dem. Teodorescu, de Burada, de Elena Sevastos, n'au apărut dincoace de Carpați, ci dincolo.

Tot o datorie, mai ales a corporațiunilor noastre literare, ar fi să facă și celalalt lucru: să primească asupra lor sarcina de a se îngriji pentru publicarea în volume a poeziilor adunate deja, dar risipite prin ziure și reviste, — ca și în modul acesta să cunoascem mai ușor și mai bine lucrurile ce fac parte din bagăția minții țeranului nostru.

E. Hodoș.

În memoria lui Antoniu Mocsonyi de Foen.

Timișoara, Aprilie 1891.

Pentru eternizarea memoriei lui *Antoniu Mocsonyi de Foen*, în luna lui Decembrie 1890. s'a constituit în Timișoara un comitet executiv cu scopul, ca prin colecte să înființeze o fundațiune sub numele „*Antoniu Mocsonyi de Foen*“, din ale cărei venituri să se creeze stipendii pentru tinerimea română pe cariera de meserii și industrie.

La înființarea acestei fundațiuni au încurs până acum următoarele contribuiri:

Lista Nr. 1. Colectant dl *Emanuil Ungurianu*, adv. în Timișoara, — au contribuit: „*Timișana*“, institut de credit și de economii în Timișoara 100 fl. *Emanuil Ungurianu*, adv. în Timișoara 40 fl. *Teodor Petcu*, paroch în Banloc 2 fl. *Dimitrie Gerda*, econom în Chiseteu 12 fl. *George Gerga*, econ. în Belinț 1 fl. *Traian Barzu*, asesor referinte consistorial în Caransebeș 5 fl. *Costa Maniu*, industr. 5 fl. — total 165 fl.

Lista Nr. 11, colectant dl *Dr. Sebastian Olariu*, protop. în Făget — au contribuit: *Dr. Sebastian Olariu*, protop. în Făget, *Georgiu Popoviciu*, paroch în Cliciova câte 2 fl. *Ioan Sudreșianu*, paroch în Coșteiu și *Ioan Velovan*, paroch în Brazova câte 1 fl. *Vasile Mateiu*, paroch în Sintesci, *Nicolae Barboniu*, paroch în Tomesci, *Porfiriu Petroviciu*, paroch în Furdea, *Antoniu Angel*, paroch în Coșava, *Romul Raduloviciu*, paroch în Bătesci, *Filimon Titel*, paroch în Curte, *Eftimie Lapaduș*, paroch în Fărășesci, *Ioan Fărășu*, paroch în Homoșdia, *Ioan Balint*, paroch în Povergina și *Georgiu Gărbacea*, paroch în Brănesci câte 50 cr. — total 11 fl.

Lista Nr. 14, colectant dl *Dr. Méhes*, medic în Oravița — au contribuit: *Dr. Méhes* și dna *Ana Manguica* câte 2 fl. — total 4 fl.

(Va urma).

Instrucțiune practică

despre purtarea socoților și administrarea averilor bisericesci. De Traian Barzu.

(Urmare.)

Ziuariul de cassă pe anul 1890

despre banii ce au intrat și ce au eșit din cassa sântei bisericii din Valea-Mare dela 1 Ianuarie 1890 până la finele lui Decembre 1890.

Nr. curinte	Datul	Numirea întratelor sau a eșitelor	S'a primit in cassă		S'a scos din cassă		Observări
			fl.	cr.	fl.	cr.	
1	2	3	4		5		6
1	1 Ianuarie	Cu finele anului 1889 au rămas in bani gata . . .	628	.	.	.	
2	" "	Din vinderea luminilor	1	20	.	.	
3	" "	Dela tasuri	4	15	.	.	
4	2 "	Pentru făină de prescuri	48	
5	" "	Măriei Căprariu i se dă împrumut pe lângă obli- gațiune	100	.	
6	6 "	Din vinderea luminilor	2	10	.	.	
7	" "	Dela tasuri	6	80	.	.	
8	8 "	Din vinderea luminilor	24	.	.	
9	" "	Dela tasuri	60	.	.	
10	15 "	Lui Pantelimon Laicu i-se împrumută pe lângă obli- gațiune	100	.	
11	" "	Dela tasuri	20	.	.	
12	20 "	Petru Aldea solvesce pentru scaunul Nr. 23	10	.	.	.	
13	22 "	Dela tasuri	23	.	.	
14	28 "	Crâsnicului Petru Moșu i-se plătesce din sălariul seu pro 1890	5	.	
15	29 "	Din vinderea luminilor	05	.	.	
16	" "	Dela tasuri	18	.	.	
17	5 Februarie	Prescurăritei Ana Busuioc i-se solvesce din remune- rațiunea pro 1890	2	.	
18	6 "	Dela tasuri	12	.	.	
19	28 "	George Adam solvesce din datoriile sale fără obliga- țiunii, restul din 1889	8	60	.	.	
20	1 Martie	Pentru pământul din deal și pentru casa Nr. 23 se solvesce darea pe $\frac{1}{3}$ an	15	60	
21	4 "	Architectului Simeon Darabanț i-se solvesce din pre- tensiunea sa pentru repararea bisericii	300	.	
22	6 "	Pavel Dumba solvesce pentru scaunul Nr. 15	5	.	.	.	
23	30 "	Din vinderea luminilor	1	30	.	.	
24	" "	Dela tasuri	2	76	.	.	
25	5 Aprilie	Ioan Bugariu solvesce din datoriile sale fără obliga- țiunii, restul din 1889	10	.	.	
26	" "	Petru Aldea solvesce pentru cunună	50	.	.	
27	" "	Pentru făină de prescuri, unt de lemn și tămăie	1	40	
28	7 "	Din vinderea luminilor	5	80	.	.	
29	" "	Dela tasuri	19	20	.	.	
30	8 "	Din vinderea luminilor	3	60	.	.	
31	" "	Dela tasuri	8	70	.	.	
32	12 "	Pentru lumini	12	60	
33	30 Aprilie	Pavel Dumba solvesce chirie pentru casa de sub Nr. 23	20	.	.	.	
34	5 Maia	Pavel Guran dăruiesce bisericii pentru procurarea unui prapore	50	.	.	.	
35	" "	Terentie Gurban solvesce pentru trasul clopotelor	1	.	.	.	
36	12 "	Crâsnicului Petru Moșu i-se solvesce din sălariul seu pro 1890	12	.	
37	31 "	George Adam solvesce arenda pentru morminți	15	.	.	.	
38	5 Iunie	Crâsnicului Petru Moșu i-se solvesce din sălariul seu pro 1890	10	.	
39	6 "	Pentru un prapore negru cumpărat din banii dăruiti anume de P. Guran	50	.	
40	7 "	Petru Babeu solvesce datoria sa de capital pe obligațiune	100	.	.	.	
41	8 "	Se depune la „Logojana“	100	.	
42	10 "	Dela vinderea luminilor	4	20	.	.	
43	10 Iunie	Dela tasuri	11	80	.	.	
44	4 Iulie	Prescurăritei Ana Busuioc i-se solvesce din remune- rația pro 1890	5	.	

Suma laturei . . . | 911 43; 714 08

Nr. curinte	Data	Numirea întratelor sau a eşitelor	S'a primit în casă		S'a scos din casă		Observări
			fl.	cr.	fl.	cr.	
1	2	3	4		5		6
		Suma transpusă . . .	911	43	714	08	
45	20 "	Pentru pământul din deal și pentru casa bisericii Nr. 23 se solvesce darea pe al doilea semestru			15	60	
46	15 August	Măria Caprariu solvesce interese	8				
47	20 "	Pavel Dumba solvesce chirie pentru casa Nr. 23	20				
48	12 Septembrie	Se scoate dela „Logojana“ suma de	100				
49	13 "	Arhitectul Simcon Darabanț i-se solvesce din pretensiunea lui pentru repararea bisericii			100		
50	18 "	Măestrul George Weber i-se solvesce din prețul acordat pentru facerea porții de fier			50		
51	24 "	Traian Dumitrescu solvesce pentru scaunul Nr. 3 și pentru arenda pământului din deal	46	30			
52	4 Octombrie	Săliariul păzitorului morminților pro 1890			14		
53	6 Novembre	Asigurațiunea bisericii pro 1890			12		
54	" "	Din vinderea luminilor	2	04			
55	" "	Dela tasuri	8	56			
56	13 Novembre	Măestrul George Weber i-se solvesce din prețul acordat pentru facerea porții de fier			50		
57	29 "	Pavel Dumba solvesce din chiria casei Nr. 23 pro 1890	20				
58	3 Decembrie	Crânicul Petru Moșu i-se solvesce din săliariul seu pro 1890			5		
59	5 "	Pentru făină de prescuri, tămâie și unt de lemn			2	88	
60	6 "	Măestrul George Weber i-se solvesce din prețul acordat pentru facerea porții de fier			50		
61	10 "	Pavel Dumba solvesce interese	14	08			
62	" "	Saveta Iclozan solvesce interese	28				
63	" "	Pentru Ioan Bugariu se anticipă în speșele de proces			5		
64	" "	Pantelimon Laicu solvesce interese	4				
65	15 "	Maria Căprariu solvesce datoria sa de capital pe obligațiune	100				
66	16 "	Petru Aldea solvesce interese	16				
67	" "	Petru Aldea solvesce din datoria sa de capital pe obligațiune	50				
68	20 "	Petru Babeu solvesce interese	4				
69	23 Decembrie	Arhitectul Simeon Darabanț i-se solvesce din pretensiunea sa pentru repararea bisericii			300		
70	24 "	Pentru Găvrilă Fuldea se anticipă speșele de proces			10		
71	" "	Din vinderea luminilor	5				
72	" "	Dela tasuri	14	54			
73	" "	Pentru Saveta Iclozan se anticipă speșele de proces			10		
74	25 "	Pentru făină de prescuri, unt de lemn și tămâie			1	80	
75	26 "	Pentru nisce cunție și un zarlu la ușa muierilor			2	90	
76	31 "	Interese după obligațiunea „Renta de aur ungară“	4				
77	" "	Interese după obligațiunea „Renta de papir ungară“	5				
78	" "	Interese dela institutul „Victoria“ pentru banii elocați acolo	10				
79	" "	Din capitalul elocat la „Victoria“ se scot	100				
80	" "	Ioan Bugariu solvesce speșele de proces, ce s'au fost anticipat pentru densusul din casa bisericii	25				
81	" "	Petru Aldea solvesce pentru rămășițe de scânduri	3	50			
82	" "	Pavel Dumba solvesce din restul datoriei sale fără obligațiuni, rămas din 1889		20			
83	" "	Se trimit Consistoriului banii adunați cu tasul II și III			40	91	
84	" "	Dela „Albina“ se scoate din capitalul elocat acolo	200				
85	" "	Dela „Albina“ se scot interesele după capitalul elocat acolo	20				
86	" "	Arhitectul Simeon Darabanț i-se solvesce din pretensiunea sa pentru repararea bisericii			200		
87	31 Decembrie	Institutul de credit și de economii „Timișana“ i-se trimit interesele pentru împrumutul redicat de acolo			40		
88	" "	Măestrul George Weber i-se solvesce din prețul acordat pentru facerea porții de fier			50		
		Suma preste tot face	1719	65	1673	67	
		Din intrate detragând eşitele	1673	67			
		Rămâne la 31 Decembrie 1890 ca bani gata	45	98			

Valea-Mare în 31 Decembrie 1890.

S'a revăzut și s'a aflat în ordine.

Valea-Mare în 5 Aprilie 1891.

(Va urma.)

Subscrierea manipulanților cassei.

Protopopul.

Esposiția locală din Caransebeș.

Afară de lista publicată în Nr. 14. al „Foaiei diecesane“ au mai contribuit cu obiecte la esposiția din Caransebeș următoarele P. T. esposante: din Caransebeș: *Maria Lungocea*; din Hezeriș: *Maria Lazăr* și *Maria Toma*; din Jupa: *Maria Radu*; din Margine: *Maria Băian*, cărora comitetul Reuniunii femeilor deasemenea le aduce mulțămintă publică.

Mulțămite publice.

Pe lista de contribuire de bună voie din comuna bisericească gr. or. Bocșa-Montană a contribuit pentru fondul de pensiune al preoților din diecesa Caransebeșului pelângă comuna bisericească, carea a dat 20 fl. următorii P. T. Domni: Hedvig Bösz, proprietariu mare, 10 fl. Ioan Budințan, avocat 10 fl. Demetriu Blajovan, pretore 5 fl. Alexandru Costean, primariu comunal și președintele comitetului parochial 5 fl. Iuliu Petricu, avocat 5 fl. Mihaïu Panaiot, poștariu 5 fl. Dr. Aureliu Oprea, adv. 5 fl. Dr. Petru Borlovan, medic 2 fl. Ioan Marcu, învățătoriu 2 fl. Ludvig Weisz 2 fl. Ioan Potocean, lemniariu, Vasile Jivoinovicîu, episcop, Vasile Diaconovicîu, cojocariu și Simeon Miatovicîu, săpunariu, câte 1 fl. — Acestor P. T. Domni contribuitoari precum și on. comuni bisericesci supratitulate, subscrisul se simte plăcut îndemnat a-le exprima și pe aceasta cale călduroasa sa mulțămintă.

Bocșa-Montană, în 30. Martie 1890.

Maxim Popovicîu,
adm. parochial.

În anul trecut 1890. comitetul nostru parochial a dispus adunarea de bani pentru procurarea de ornate bisericesci prin două colecte. Pe colecta Nr. 1. s'au adunat prin preotul nostru Maxim Popovicîu și prin învățătoriu Ioan Marcu 90 fl. și anume dela Domni: Ioan Budințan, avocat 20 fl. Mihaïu Panaiot, poștariu 20 fl. Hedvig Bösz, proprietariu mare 20 fl. Iuliu Petricu, avocat 10 fl. Alexandru Costean, jude com. 5 fl. Simeon Miatovicîu, săpunariu 5 fl. Dr. Aureliu Oprea, avocat 3 fl. Mihaïu Fracica, neguțătoriu 2 fl. Sofia Nemoian 1 fl. Ioan Jivoinovicîu 1 fl. Ioan Marcu 1 fl. Vasile Diaconovicîu 1 fl. George Nemoian și Vasa Petcovicîu câte 50 cr. Ear pe lista Nr. 2. purtată de cătră epitropia parochială s'au adunat 23 fl. 60 cr. dela următorii parochieni: Constantin Renoïu 2 fl. Iosif Muntean, Mihaïu Perean, Petru Sabou, Filip Mateïu, Ioan Potocean, Adolf Țeran, Nicolae Perean, Atanasie Cadia, Ion Arjoca, Nica Nicolaeovicîu, Ion Vulpe, Vasile Bălean, Nicolae Bojincă Bugara, Ignatie Preda și Dumitru Anțilă, toți câte 1 fl. Petru Sabou 60 cr. Alexa Jian 50 cr. Adolf Renoïu 50 cr. precum și alții câte cu 30 cr. 20 și 10 cr. — Tuturor acestor P. T. Domni contribuitoari și cu deosebire numiților Domni cu sume mai însemnate, cari totdeuna, în trecut și present, au spriginit biserica și școala noastră gr. or. română în măsură deamă de toată lauda și recunoscința, subscrisul presidiu își ține de plăcută datorință

a le exprima pe calea publicității călduroasa mulțămintă a comunității noastre bisericesci.

Bocșa-Montană, în 2. Aprilie 1891.

Alexandru Costean, m. p. **Ioan Marcu, m. p.**
președintele comit. par. învățătoriu și not. com. par.

**Tuturor P. T. lectori ai foaiei noastre
le zicem din toată inima:**

Cristos a înviat!

Varietăți.

Denumire. Judele dela tribunalul reg. din Caransebeș, *Ioan Scherff*, este denumit de jude la tabla regească din Timișoara.

Comitetul Reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului ține ședința ordinară în **Dumineca Tomii în Caransebeș** la 4 oare dup' amiază în localul ce se va designa de presidiu.

La această ședință sunt poștiți toți onor. membri de comitet precum și funcționarii Reuniunii.

Bocșa-M. în 11/23. Aprilie. — *Martin Țapu*, vicepreședinte. *Ioan Marcu*, notariu prim al comit.

Reuniunea de agricultură din Caransebeș a ținut adunarea generală ordinară Duminecă în 14/26. Aprilie a. c. — Raportul general și programa activității viitoare a Reuniunii se vor publica în foaia noastră.

Despărțământul Bocșa al Reuniunii învățătorilor ține **Joi după Paști** a doua adunare în Bocșa-M. în sala școlii gr. or. române la 8 oare dimineața, începându-se cu lecțiunile practice din această școală.

La această adunare sunt poștiți toți membri, eară învățătorii sunt îndatorați de a o cerceta.

Bocșa-M. în 11/23. Aprilie 1891. — *Ioan Marcu*, președintele despărțământului.

Despărțământul Buziaș al Reuniunii învățătoresci ține adunarea ordinară **Joi în 2/14. Maiu a. c. în Chevereșul-Mare**, la 9 oare dimineața, conform programului stabilit în adunarea trecută:

1. Dela 9—10 oare învățătoriu Traian Unipan din Chevereșul-Mare va propune elevilor sei obiectele din împărțirea oarelor de Vineri și adecă: la cl. I. calculul, cl. II. calculul și cl. III. Fisica.

Dela 10—11 oare în cl. I. deprinderi intuitive, cl. II. gramatica și cl. III. gramatica.

La 11 oare demiterea elevilor cătră casă.

2. Deschiderea adunării; critica asupra obiectelor propuse, asupra disciplinei și altor mominte obveninde în școală.

3. Eventuale propunerii din partea membrilor.

4. Incassarea taxelor anuale și o parte din restanții dela membrii despărțământului.

Toți învățătorii din acest despărțământ sunt îndatorați a participa la adunare, eară ceilalți membri și protectori ai școlii sunt poștiți și bineveniți.

Blajova, în 7/19. Aprilie 1891. — *George Lupșa*, președintele despărțământului.

Erori de tipar.

În Nr. 15. al foaiei noastre:

Pagina 4. col. 2. nota întâia cetesce: fără *vergi* etc.

Pagina 5. col. 2. șirul 15. din jos cetesce: ne descopere un *talent* estordinaru etc.

Licitațiune minuendă.

Pe baza decisului Ven. Consistoriu diecesan al Caransebeșului din 9/21. Aprilie 1891. Nr. 741 B. comuna bisericească, respective comitetul parochial gr. ort. român din **Oravița-Montană**, escrie licitațiune minuendă pentru boltirea rîului dinaintea bisericii și îngrădirea cu zăbrele de fer a curții bisericii în frontul de cătră stradă.

Licitațiunea se va ținea în comuna Oravița-Montană în 19/31. Mañu a. c. la 2 oare p. m. în sânta biserică.

Boltirea rîului și îngrădirea cu zăbrele de fer a curții bisericii este socotită — după specificațiunea de măsuri și spese, la 4800 fl. v. a. care e și prețul de eschiamare.

Întreprinzătorii, care doresc a primi lucrul, sînt poftiți a se presenta la terminul amintit în fața locului, sau a-și trimite ofertele în scris, avînd a depune înainte de începerea licitațiunei un vadiu de 10% din prețul de eschiamare, în banî gata sau în hîrtii de stat, care vadiu, în caz de primirea lucrului, se va păstra la epitropie până la colaudare.

Planul și specificațiunea de măsuri și de spese se pot vedea orî și când la presidiul comitetului parochial gr. ort. român.

Oravița-Montană, din ședința comitetului parochial ținută în 14/26. Aprilie 1891. [19] 1—3

B. Muntean, **Alesandru Cucu,**
președintele comitetului parochial. notariul comitetului parochial.

Nr. 1. 1891.

Licitațiune minuendă.

Pe baza decisului Ven. Consistoriu diecesan al Caransebeșului din 21. Martie a. c. Nr. 734. B., comitetul parochial gr. ort. român din **Mehadica**, escrie licitațiune minuendă pentru repararea de nou a casei bisericești.

Licitațiunea se va ținea în comuna Mehadica în 5/17. Mañu a. c. la 10 oare a. m. în localul școlaei comunale.

Repararea bisericii este socotită cu materialul de lipsă, afară de 80 meți de var stîmpêrat și lemnele necesare la construarea schelelor (Gerüst), — care le dă comuna bisericească, — după specificațiunea de măsuri și de spese, la 395 fl. v. a. care e și prețul de eschiamare.

Întreprinzătorii, care doresc a primi lucrul, sînt poftiți a se presenta la terminul amintit în fața locului.

avînd a depune înainte de începerea licitațiunei un vadiu de 10% din prețul de eschiamare în banî gata sau în hîrtii de stat, care vadiu în caz de primirea lucrului, se va păstra la epitropie până la colaudare.

Planul și specificațiunea de măsuri și de spese dimpreună cu condițiunile de licitare și de zidire se pot vedea orî și când la presidiul comitetului parochial gr. ort. român din Mehadica.

Mehadica, din ședința comitetului parochial gr. ort. român ținută la 11. Aprilie 1891. [20] 1—3

Corneliu Bercean,
președinte.

Iosif Fotoc,
notariu.

O singură încercare va convinge pe fie-cine, că

Zacherlin

**e într'adevăr cel mai escelent mijloc
contra tuturor insectelor,**

căci nimicesce cu desăvîrșire, — mai sigur ca orî-care alt mijloc — cu o putere și iuteală uimitoare „tot felul“ de parasiți.

Cea mai bună aplicare se face prin spulberarea cu „economisătorul“ lui Zacherlin.

Să nu se confunde deloc Zacherlinul cu ordinariul pulbere de insecte, căci Zacherlinul e o specialitate de tot proprie, care nu esistă nief unde și nief când altfel decât în

Uieguțe sigilate cu numele J. Zacherl.

Prin armare, cine cere Zacherlin și în local acestuia primesce nescar pulbere în coșulețe de hîrtie orî în scutule, prin aceasta de sigur totdeauna e înșelat.

Veritabil se află:

în Caransebeș: **Eperjesi & Fűszfas, Carol Schwab, H. Perlfas-ter & Sohn, Filip J. Müller, H. Rosenfeld.**

în Logoj: **Sigmund Bäumel, Németh & Klein, A. Schies-ler's Söhne, Ludovic Vértes, Alexandru Karl, Körösy Ladislaus, A. Schnitzer, Traian Racz, R. Morgensteun.**

în Nădrag: **Arpad Rusz, H. Mihaly.** [17] 3—10

